

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Idy Hanzelovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD., v právnej veci navrhovateľky: **M. T., s.r.o.**, B., zastúpená: Advokátska kancelária B. – Ď., s.r.o., R., proti odporčkyni: **Rada pre vysielanie a retransmisiu**, Kolárska č. 6, Bratislava, o opravnom prostriedku navrhovateľky proti rozhodnutiu odporckyne č. RP/29/2008 zo dňa 23.09.2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporckyne č. RP/29/2008 zo dňa 23.09.2008 **z r u š u j e** podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ a d/ OSP v spojení s § 250l ods.2 OSP a vec **v r a c i a** odporckyni na ďalšie konanie.

Odporckynä **j e p o v i n n á** zaplatiť navrhovateľke trovy konania 134,82 Eur do troch dní odo dňa doručenia rozsudku na účet právneho zástupcu navrhovateľky Advokátska kancelária B. – Ď., s.r.o., so sídlom v R..

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľka podala opravný prostriedok proti rozhodnutiu odporckyne č. RP/29/2008 zo dňa 23.09.2008, ktorým odporckynä uložila navrhovateľke za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 1 zák.č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z.z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 308/2000 Z.z.) tým, že dňa

18.02.2008 o cca 19.30 hod. odvysielala program *Nevera po slovensky*, ktorý svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahol do ľudskej dôstojnosti, sankciu – pokutu určenú podľa § 67 ods. 5 písm. e/ zák.č. 308/2000 Z.z. vo výške 300 000,-- Sk.

Odporkyňa napadnuté rozhodnutie zdôvodnila tým, že odvysielanie programu *Nevera po slovensky* dňa 18.02.2008 o cca 20.23 hod. mohlo svojim obsahom a spôsobom svojho spracovania zasiahnuť do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných, v programe mohlo dôjsť k zobrazeniu osôb vystavených psychickému utrpeniu spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti.

V opravnom prostriedku navrhovateľka uviedla, že v tomto prípade odporkyňa dospela k nesprávnym skutkovým zisteniam a k záverom, nesprávne právne vec posúdila a preto vydala nezákonné rozhodnutie. Rovnako sa v konaní vyskytla vada, ktorá má vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Zdôraznila, že navrhovateľka už vo vyjadrení k oznámeniu o začatí správneho konania, ktoré jej bolo doručené dňa 15.05.2008 uviedla, že celý program bol stvárnený osobami, ktoré sa natáčania programu zúčastnili dobrovoľne, na základe zmluvného vzťahu s výrobcom programu a že v každom jednotlivom prípade išlo o hercov, ktorí jednotlivé postavy vystupujúce v programe iba hrali a za svoje účinkovanie získali zmluvne dohodnutú finančnú odmenu, preto nemohlo dôjsť zo strany vysielateľa k zásahu do ľudskej dôstojnosti tak, ako to uvádzala odporkyňa. Na uvedené tvrdenie navrhovateľky prihliadla aj rada, ktorá udelila vysielateľovi iba sankciu za porušenie § 19 ods. 1 a nie aj za porušenie povinností obsiahnutých v § 19 ods. 2 citovaného zákona, pričom v tejto časti bolo konanie začaté, avšak rozhodnutím rady zo dňa 23.09.2008 č. RZK/78/2008 bolo konanie zastavené, pretože odpadol dôvod konania začatého na podnet správneho orgánu.

Navrhovateľka uviedla, že v napadnutom rozhodnutí odporkyne, je téma nevery považovaná za tému kontroverznú a na túto skutočnosť viaže posúdenie obsahu a spôsobu spracovania programu a to aj napriek tomu, že sama rada v odôvodnení uvádza, že téma nevery nie je z pohľadu ochrany ľudskej dôstojnosti iných, závažná. Téma nevery je témou, ktorá vychádza z každodennej stránky života ľudskej spoločnosti, je námetom a obsahom mnohých literárnych a audiovizuálnych diel. Uvedené odôvodnenie ako aj postup odporkyne, ktorá sa zaoberala najmä spôsobom spracovania a obsahom programu a to z kvalitatívneho

hľadiska, považuje navrhovateľka za postup, ktorým rada konala nad rámec jej kompetencií, v rozpore s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, rovnako konanie považuje za cenzúru, ktorú článok 26 Ústavy Slovenskej republiky zakazuje a tiež za popretie práv vysielateľa daných mu aj v zmysle § 15 ods. 1 zák.č. 308/2000 Z.z.

Navrhovateľka v opravnom prostriedku zdôraznila, že na základe platného ústavného práva Slovenskej republiky je každé pôsobenie štátneho orgánu na ochranu základného práva a slobody mimo výslovne priznanej pôsobnosti neprípustné. Orgány verejnej správy nemôžu na základe článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky obmedzovať práva osôb vo väčšej miere než im dovoľuje zákon a v jeho medziach a to ani prostredníctvom správnej úvahy. Práve posudzovanie spôsobu spracovania programu a to aj z kvalitatívneho hľadiska, je podľa názoru navrhovateľky, práve takým konaním rady, ktoré je konaním nad rámec oprávnení, ktoré jej ukladá zákon o vysielaní a retransmisii.

Navrhovateľka už v rámci správneho konania navrhla, aby rada vypočula účinkujúcich hercov, avšak rada takýto dôkaz nevykonala, čím podľa navrhovateľky zabránila spoľahlivému zisteniu skutkového stavu, pričom zostalo nevyriešenou otázkou, či predmetný program bolo potrebné posudzovať ako určitý hraný program alebo určitý druh reality show. Podľa navrhovateľky predmetný program neobsahoval žiadne prvky, ktoré by boli v rozpore so zákonom. V odôvodnení rozhodnutia rada len argumentuje „vplyvom na diváka“ bez toho, aby túto svoju kategóriu akýmkoľvek spôsobom zakotvila v právnej úprave relevantnej pre vysielanie a retransmisiiu. Keďže nebol dostatočne zistený skutkový stav veci dospela podľa navrhovateľky odporkyňa k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, na základe čoho vydala nezákonné a vecne nesprávne rozhodnutie. Z uvedených dôvodov navrhla navrhovateľka Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby rozhodnutie odporkyne č. RP/29/2008 zo dňa 23.09.2008 zrušil a nahradil navrhovateľke trovy konania.

Vo vyjadrení k podanému opravnému prostriedku odporkyňa uviedla, že úplne a presne zistila skutočný stav veci tak, ako jej to ukladá § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom podkladom pre rozhodnutie bol audiovizuálny záznam posudzovaného programu, prepis/popis tohto komunikátu, písomné vyjadrenie navrhovateľky k začatiu správneho konania zo dňa 14.06.2008, vyjadrenie navrhovateľky na ústnom pojednávaní dňa 09.09.2008 ako aj scenár programu *Nevera po slovensky*. Skutočnosť, že posudzovaný komunikát bol hranou dramatičkou navrhovateľka uviedla viackrát; jednak vo svojom písomnom vyjadrení,

ako aj počas ústneho pojednávania. Vykonanie dôkazu svedeckou výpoveďou účinkujúcich osôb odporkyňa vyhodnotila za bezpredmetné, nakoľko z hľadiska vzniku zodpovednosti za správny delikt podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000Z.z., nebolo ďalšie preukazovanie otázky, či išlo o hercov, nevyhnutné a to najmä preto, že ani potvrdenie tejto skutočnosti by nemohlo byť izolovane liberačným dôvodom vo vzťahu k vyvodzovaniu zodpovednosti za správny delikt. S poukazom na uvedené nepovažovala odporkyňa za nevyhnutné procedurálne verifikovať tvrdenia navrhovateľky prostredníctvom navrhovaného dôkazu.

Odporkyňa rozhodla o porušení povinnosti podľa § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. a o uložení sankcie, pretože navrhovateľka odvysielala komunikát, v ktorom bola problematika manželskej nevery sprostredkovaná v podobe škandalózne konfrontačných scén, ktoré boli založené na odhalení nevery televíznymi kamerami v prítomnosti oboch manželov, ako aj zainteresovaných mimomanželských partnerov. Za kľúčovú okolnosť odporkyňa považovala skutočnosť, že uvedené scény z manželského života sa javili ako reálne a ani primerane vnímavý divák nemohol rozpoznať, že ide o zinscenovanú dramatizáciu. Divákovi tak boli prezentované scény zobrazujúce osoby (partnerov) vo vypätých situáciách, nachádzajúcich sa v emocionálne kritických stavoch. Napríklad hysterická žena konfrontovaná s neverou svojho manžela, naháňajúci sa partnerský pár a podobne. Uvedené scény znázorňujúce osoby v ponižujúcich a nedôstojných situáciách, ktoré navrhovateľka prezentovala aj ako zábavné, sú podľa odporkyne zásahom do dôstojnosti človeka.

Navrhovateľka síce uviedla, že v záverečných titulkoch obsahoval program upozornenie, že sa jedná o inscenáciu na základe reálnych udalostí, k čomu však odporkyňa uviedla, že umiestnenie upozornenia o charaktere programu počas vysielania záverečných titulkov považuje za účelové, pretože uvedená informácia nebola z dôvodu rýchleho sledu textu reálne vnímateľná a preto nemalo jej umiestnenie pre diváka žiaden praktický dopad. Naopak umiestnenie tohto oznamu plnilo výlučne formálnu funkciu. Uvedenú informáciu však ako samu o sebe nemožno podľa odporkyne považovať za liberačný dôvod a to preto, že bola uvedená na konci programu, a teda nemohla logicky ovplyvniť dopad odvysielaného obsahu na diváka.

S poukazom na uvedené navrhla odporkyňa najvyššiemu súdu, aby rozhodnutie zo dňa 23.09.2008 č. RP/29/2008 potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne, na základe podaného opravného prostriedku, preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa § 246 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len OSP) v spojení s § 64 ods. 5 zák. č. 308/2000 Z.z. a to v rozsahu dôvodov uvedených v opravnom prostriedku a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu č. 136-PgO/O-1869/2008, ako aj s písomnými podaniami účastníkov konania, po vypočutí zástupcov účastníkov konania na súdnom pojednávaní dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľky je dôvodný.

Najvyšší súd sa oboznámil s obsahom pripojeného administratívneho spisu, ktorého súčasťou okrem iného je aj audiovizuálny záznam posudzovaného programu *Nevera po slovensky*. Na základe uvedeného senát konštatuje, že námietka navrhovateľky týkajúca sa výroku rozhodnutia odporkyne je dôvodná, keďže výrok napadnutého rozhodnutia odporkyne obsahuje nesprávny čas odvysielania predmetného programu *Nevera po slovensky*, pretože zo záznamu vyplynulo, že program bol odvysielaný dňa 18.02.2008 v čase cca 20.23 hod.

Úlohou súdu v tomto konaní bolo ďalej posúdiť, či bolo napadnuté rozhodnutie vydané na základe dostatočne zisteného skutkového stavu veci. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že v predmetnom programe *Nevera po slovensky* boli jednotlivé príbehy stvárnené osobami, ktoré sa natáčania programu zúčastnili dobrovoľne na základe zmluvného vzťahu s výrobcom programu a že v každom jednotlivom prípade išlo o hercov, ktorí jednotlivé postavy vystupujúce v programe iba hrali a za svoje účinkovanie získali zmluvne dohodnutú finančnú odmenu. Súd dospel k záveru, že takto ustálila skutkový stav veci aj odporkyňa, keďže odmietla vykonať dôkazy navrhnuté navrhovateľkou na vypočutie jednotlivých protagonistov postáv, ktoré vystupovali v programe. Navrhovateľka uviedla a odporkyňa v rozhodnutí potvrdila, že v predmetnom programe bolo odvysielané upozornenie o charaktere programu počas záverečných titulkov. Odporkyňa v odôvodnení rozhodnutia tvrdí, že takto odvysielaná informácia nebola z dôvodu rýchleho sledu textu, reálne vnímateľná a preto jej umiestnenie nemalo pre diváka žiadny praktický dopad. Oznamenie tohto oznamu plnilo výlučne formálnu funkciu, pričom umiestnenie a spôsob odvysielania upozornenia nebolo možné z tohto dôvodu považovať ako dôvod liberačný. Keďže táto informácia bola odvysielaná na konci programu a teda nemohla logicky ovplyvniť dopad odvysielaného obsahu na diváka. S týmto názorom odporkyne sa v plnom rozsahu stotožnil aj súd, avšak z hľadiska posudzovania daného prípadu považuje argumentáciu odporkyne za právne irelevantnú. Pokuta – sankcia bola uložená v tomto prípade za porušenie povinnosti uloženej v § 19 ods. 1 zák.č. 308/2000 Z.z. Podľa názoru súdu

v napadnutom rozhodnutí odporkyne absentuje skutková veta (nie je vyšpecifikovaná) a z tohto dôvodu považuje preskúmané rozhodnutie odporkyne za nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť (§250j ods.2 písm. d/ OSP), keďže nie je možné ustáliť akým spôsobom, komu, čím konkrétne bolo zasiahnuté do ľudskej dôstojnosti.

Podľa § 19 ods. 1 zák.č. 308/2000 Z.z. programová služba a všetky jej zložky nesmú spôsobom svojho spracovania a svojim obsahom *zasahovať do ľudskej dôstojnosti a základných práv a slobôd iných.*

Podľa článku 7 Európskeho dohovoru o cezhraničnej televízii (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č.168/1998 Z.z.):

- 1) Všetky zložky programových služieb svojou formou a obsahom musia rešpektovať ľudskú dôstojnosť a základné práva iných. Predovšetkým nesmú
 - a) byť v rozpore s dobrými mravmi, a najmä nesmú obsahovať pornografiu,
 - b) nenáležite zdôrazňovať násilie a podnecovať rasovú nenávisť.
- 2) Tie časti programových služieb, ktoré by mohli poškodiť fyzický, psychický a morálny vývoj detí alebo mladistvých, sa nesmú vysielat', ak je vzhľadom na čas vysielania a príjmu pravdepodobné, že by ich mohli sledovať.
- 3) Prevádzkovateľ vysielania je povinný zabezpečiť, aby spravodajské relácie objektívne uvádzali fakty a udalosti a podporovali slobodné utváranie názorov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z obsahu zvukovo-obrazového záznamu zistil, že program *Nevera po slovensky* pozostával z odvysielania viacerých príbehov partnerských dvojíc, medzi ktorými boli vysielané vstupy zo štúdia, ktorými sprevádzal moderátor a uvádzal aj hostí – odborníkov. Podstata jednotlivých príbehov sa nelíšila, príbeh začínal vždy podozrením jedného z dvojice o nevere partnera. Podozrievanú osobu sledoval detektív. Zo sledovania detektívom bol vyhotovený a odvysielaný obrazovo-zvukový záznam s komentárom mužského hlasu. Po odvysielaní tohto záznamu bol prestrih do štúdia a následne bol oslovený podozrievajúci partner, či súhlasí s tým, aby bola odvysielaná ďalšia časť reportáže, v ktorej sa dozvie, či je mu partner skutočne neverný. Súhlas tejto osoby, ktorá dala návrh na sledovanie svojho partnera, bolo predpokladom na to, aby televízia odvysielala aj ďalšiu časť pripraveného príbehu, v ktorej by sa osoba dozvedela, či je jej partner skutočne neverný. Z tohto dôvodu a to za predpokladu, že televízny divák nevedel, nemal informáciu o tom, že nejde o skutočný príbeh, ale o dramatizáciu príbehu, vysielateľ postupoval (aj keď v súlade

so scenárom) správne, keď umožnil osobe, ktorej by bolo odvysielaním takéhoto príspevku možné zasiahnuť do ľudskej dôstojnosti, aby sa mohla slobodne (aj keď v tomto prípade na základe scenára) rozhodnúť, či počas programu bude alebo nebude odvysielaný príspevok, v ktorom sa dozvie o prípadnej nevere svojho partnera.

Podľa senátu najvyššieho súdu z výkladu ustanovenia § 19 ods. 1 zákona č.308/2000 Z.z. vyplýva, že aplikácia ustanovenia vyžaduje, aby prišlo k zasiahnutiu do sféry práva konkrétnej osoby t.j. **individualizovaného subjektu**, do dôstojnosti ktorého bolo odvysielaním posudzovaného programu zasiahnuté. V tomto prípade išlo o dramatizáciu príbehov partnerskej nevery a s poukazom na obsah napadnutého rozhodnutia nebolo možné ustáliť do koho ľudskej dôstojnosti odvysielaním programu navrhovateľka zasiahla. Rovnako aj osoby, ktoré sa natáčania zúčastnili, neboli reálnymi osobami vo vzťahu k ich úlohe, ktorú v príbehoch stvárňovali, ale len hercami a preto *nemohlo dôjsť k reálnemu zásahu do ich ľudskej dôstojnosti.*

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa nestotožnil s argumentáciou rady vo vzťahu k ods. 1 § 19 citovaného zákona, ktorá sa týkala objektívnej stránky predmetného správneho deliktu spočívajúceho v neoprávnenom zásahu do ľudskej dôstojnosti, ktorá je podľa odporkyne naplnená v prípade odvysielania takého obsahu, ktorý je objektívne spôsobilý zasiahnuť do prirodzenej dôstojnosti a rovnosti všetkých ľudí, tzn. dotknutou stranou nemusí byť nevyhnutne konkrétny jednotlivец alebo skupina osôb. Senát je názoru, že uvedená argumentácia vychádzajúca aj z Výkladovej správy k Dohovoru o cezhraničnej televízii, konkrétne ide o výklad k čl. 7 Dohovoru obsiahnutý v bode č. 157, sa vzťahuje až k ods. 2 § 19 citovaného zákona, kde na zásah do ľudskej dôstojnosti postačuje už len odvysielanie takého obsahu, ktorý by mohol byť objektívne spôsobilý zasiahnuť do ľudskej dôstojnosti. Samotné ustanovenie § 19 ods. 2 tieto obsahy taxatívne stanovuje v písmenách a/ – f/. Odsek 1 § 19 citovaného zákona však svojou formuláciou vyžaduje individualizáciu zásahu do ľudskej dôstojnosti a slobôd iných.

Vysielateľ ako nositeľ práv a povinností vyplývajúcich zo zákona č. 308/2000 Z.z. koná v dôvere k dikcii zákona, a preto v tomto prípade, z vyššie uvedených dôvodov, nie je možné aplikovať sankčný mechanizmus.

Senát najvyššieho súdu s poukazom na uvedené dospel k záveru, že k porušeniu povinnosti upravenej v § 19 ods. 1 zákona č. 308/2000 Z.z. vysielateľom nedošlo

a preto rozhodnutie odporkyne podľa § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250j ods. 2 a/, c/, d/ OSP ako nezákonné zrušil.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250k ods. 1 veta prvá OSP tak, že navrhovateľke, ktorá mala v konaní úspech priznal právo na náhradu trov konania, ktoré spočívajú v náhrade trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby: podanie opravného prostriedku na súd dňa 10.11.2008 a pojednávanie dňa 15.01.2009 podľa § 11 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb č.655/2004 Z.z. (ďalej len vyhláška) vo výške 1/13 výpočtového základu, keďže predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne, a to za úkon zrealizovaný v roku 2008 vo výške 48,66 Eur (1 466,-- Sk) a režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky 6,31 Eur (190,-- Sk) za úkon zrealizovaný v roku 2009 53,49 Eur a režijný paušál 6,95 Eur, a 19 % DPH zo základu 48,66 Eur + 53,49 Eur = 102,15 Eur +19 % DPH = 121,56 Eur podľa § 18 ods. 3 citovanej vyhlášky, celkom trovy priznané na náhradu 134,82 Eur.

Súd nepriznal navrhovateľke náhradu trov za súdny poplatok pretože poplatok nebol zaplatený a navrhovateľke, keďže bola úspešná vo veci, poplatková povinnosť ani nevznikne (§ 2 ods. 4, veta druhá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Navrhovateľka oznámila súdu č. účtu: 2626058289/1100 vedený v Tatra banke, a.s.

P O U Č E N I E : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 15. januára 2009

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Alena Augustiňáková